

NORGES HØYESTERETT

Den 16. november 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Bårdsen, Noer og Arntzen i

HR-2016-2332-U, (sak nr. 2016/1917), straffesak, anke over dom:

A (advokat Anne Elisabeth Kroken)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

D O M :

- (1) Saken gjelder straffutmåling for oppbevaring av 296 gram amfetamin, voldskriminalitet, vinningskriminalitet, overtredelse av vegtrafikkloven og våpenloven.
- (2) Jæren tingrett avsa 4. mars 2016 dom med slik domsslutning:
 - "1. A, født 00.00.1987, frifinnes etter tiltalebeslutning av 16.02.16 post IV a.
 2. A, født 00.00.1987, dømmes for overtredelse av
 - straffeloven (1902) § 162 annet ledd jf første ledd
 - straffeloven (1902) § 228 første ledd
 - straffeloven (1902) § 258 jf § 257
 - straffeloven (1902) § 257
 - straffeloven (1902) § 162 første ledd
 - våpenloven § 33 første ledd annet punktum jf tredje ledd, jf § 7 første ledd
 - våpenloven § 33 første ledd annet punktum jf tredje ledd jf § 13 første ledd
 - vegtrafikkloven § 31 første ledd jf annet ledd jf tredje ledd jf fjerde ledd jf § 22 første ledd (to tilfeller)
 - vegtrafikkloven § 31 første ledd jf § 24 første ledd første punktum (to tilfeller)
 - legemiddeloven § 31 annet ledd jf § 24 første ledd (tre tilfeller)
 - straffeloven (1902) § 352 a (to tilfeller) og
 - våpenloven § 33 første ledd første punktum jf tredje ledd jf § 27 a første ledd,

alt sammenholdt med straffeloven (1902) §§ 61, 62, første ledd og 63 annet ledd til fengsel i 3 – tre – år.

Til fradrag kommer tid for utholdt varetekt med 175 – etthundreogsyttifem – dager, jf straffeloven (1902) § 60.

I tillegg idømmes han en bot på 10 000 – titusen – kroner, subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.

Straffen er en fellesstraff med den betingede del av Jæren tingretts dom av 24.09.14, jf straffeloven (1902) § 54 nr 3.

3. A dømmes til tap av førerett for alltid, regnet fra den 08.08.15, jf vegtrafikkloven § 33 nr 1 og tapsforskriften § 3-3.
4. A dømmes til å tåle inndragning av en hagle, 60 haglpatroner og 2 stk kniver, jf straffeloven § 35.
5. Sakskostnader idømmes ikke."

- (3) A anket tingrettens dom til Gulating lagmannsrett. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet og straffutmålingen. Lagmannsretten besluttet å fremme anken hva gjaldt tiltalens post I og straffutmålingen. Gulating lagmannsrett avsa 18. august 2016 dom med følgende domsslutning:

"A, født 00.00.1987, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 annet ledd, jf. første ledd, sammenholdt med de forhold som er rettskraftig avgjort av tingretten, til en straff av fengsel i 2 – to – år, og 6 måneder, hvorav 6 – seks – måneder gjøres betinget med en prøvetid på 3 – tre – år, jf. straffeloven §§ 52-54. Straffen er en fellesstraff med den betingede delen av Jæren tingretts dom av 24.09.2014, jf. § 54 nr 3, alt sammenholdt med straffeloven §§ 61, 62 første ledd og 63 annet ledd. I tillegg idømmes han en bot på 10.000 – titusen – kroner, subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.

Til fradrag i straffen går 200 – tohundre – dager for utholdt varetekt."

- (4) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen. Det er anført at det skulle vært reagert med samfunnsstraff, jf. straffeloven (1902) § 28 a, eller deldom med narkotikaprogram med domstolskontroll, jf. straffeloven (1902) § 53 nr. 3 bokstav e. Det er vist til at A befinner seg i en rehabiliteringssituasjon. Forsvarer har for Høyesterett fremlagt personundersøkelse fra kriminalomsorgen i Rogaland, ferdigstilt 19. september 2016, hvor det konkluderes med at A er egnet for narkotikaprogram med domstolskontroll.
- (5) Påtalemyndigheten har anført at straffen ligger innenfor det området som kan utledes av rettspraksis for tilsvarende overtredelser, og at det ikke er grunnlag for å idømme samfunnsstraff.
- (6) Partene ble ved brev 21. oktober 2016 varslet om at ankeutvalget vurderer å treffe avgjørelse uten ankeforhandling etter straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a, under henvisning til at lagmannsretten avgjorde saken før den personundersøkelsen som var rekvirert var ferdig.
- (7) Påtalemyndigheten har inngitt merknader og vist til at narkotikaprogram med domstolskontroll som straffereaksjon var belyst under lagmannsrettens behandling av saken. Påtalemyndigheten hadde kort tid forut for ankeforhandlingen anmodet kriminalomsorgen om å innhente personundersøkelse av A. Undersøkelsen var ikke ferdigstilt på tidspunktet for ankeforhandling, men førstekonsulent ved kriminalomsorgen, Jannicke Larsen, forklarte seg

for lagmannsretten og redegjorde for undersøkelsene som var gjennomført. Påtalemyndigheten har anført at lagmannsretten hadde tilstrekkelig informasjon og grunnlag for å vurdere om narkotikaprogram med domstolskontroll kunne være riktig reaksjonsform for domfelte.

- (8) Forsvarer har anført at Larsen kun i begrenset grad kunne forklare seg om As egnethet for narkotikaprogram med domstolskontroll, og at det ikke kan utelukkes at lagmannsrettens straffutmåling ville vært annerledes om den ferdigstilte personundersøkelsen var fremlagt.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at det i forbindelse med ankesaken for lagmannsretten ble besluttet gjennomført personundersøkelse av A, med sikte på å avklare om det ville være grunnlag for narkotikaprogram med domstolskontroll, jf. straffeloven (1902) § 53 nr. 3 bokstav e og forskrift 12. februar 2016 nr. 152. Det følger av § 5 tredje punktum i forskriften at det "alltid" skal foreligge personundersøkelse "forut for dom hvor det kan være aktuelt å fastsette vilkår om narkotikaprogram". Det er videre bestemt i § 6 at før saken fremmes for retten, skal det utarbeides en "plan for den første fasen av programmet med forslag til vilkår for gjennomføring".
- (10) Lagmannsretten avgjorde anken 18. august 2016 uten å avvente personundersøkelsen, som først var ferdig en måned senere. Det fremgår av konklusjonen i undersøkelsen at A er ansett egnet til narkotikaprogram med domstolskontroll. Det er også foreslått vilkår og plan for den første fasen, i tråd med forskriften § 6. Lagmannsretten har av åpenbare grunner ikke kunnet forholde seg til personundersøkelsen, dens konklusjon eller anbefalinger med hensyn til vilkår og plan. Spørsmålet om A burde idømmes narkotikaprogram med domstolskontroll er heller ikke berørt i lagmannsrettens dom.
- (11) Høyesteretts ankeutvalg finner det klart at lagmannsrettens dom bør oppheves for så vidt gjelder straffutmålingen, slik at reaksjonsspørsmålet kan vurderes på nytt av lagmannsretten, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (12) Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING :

Lagmannsrettens dom, straffutmålingen, oppheves.

Ragnhild Noer
(sign.)

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Riktig utskrift: